

Η θεατρική πράξη στα γλωσσικά μαθήματα:

Fantoccini: Ένα μικρό δρώμενο από το 2^ο Γυμνάσιο Αγίας Βαρβάρας

(σημειώσεις από τη παρουσίαση στη Συνδιάσκεψη 2000 για το Θέατρο στην Εκπαίδευση^{*})

Άννα Μαρτίνου

Εκπαιδευτικός

Εισαγωγή

Το **Fantoccini** του **Steffes Dwaine** εξελίσσεται στο εσωτερικό ενός μπαούλου. Εκεί οι πέντε “ήρωες” (ο **Vallardi**, ο **Pulcinelo**, η **Judina**, η **Madam Nicolini** και ο **Nameless**) που είναι μαριονέτες, αναζητούν απαντήσεις στα μεγάλα ερωτηματικά που απασχολούν τον κόσμο από τη δημιουργία του. Εκείνο που δε γνωρίζουν είναι ότι ως μαριονέτες τα “νήματά” τους τα κινεί ο “δημιουργός” τους, ο **Master Puppetier**, ο οποίος έχει και την τελική έκβαση των γεγονότων κυριολεκτικά στα χέρια του.

Το έργο αυτό ανέβηκε το 1991 από μια ομάδα μαθητών και μαθητριών του 2ου Γυμνασίου Αγίας Βαρβάρας σε μια δύσκολη εποχή για την Ιστορία της Εκπαίδευσης στη χώρα μας, όταν πολλά σχολεία δε λειτουργούσαν λόγω μακροχρόνιων απεργιών των καθηγητών και καταλήψεων από τους μαθητές.

Την προμερέα, όταν μετά από πολλές δυσκολίες ανέβηκε το έργο, παρακολούθησε μαζί με τις μαριονέτες του ο πρώτος διδάξας σκηνοθέτης, συγγραφέας και καθηγητής της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας **Makki Marseil**.

Η παρουσίαση στη Συνδιάσκεψη

(Η εισηγήτρια ανοίγει ένα μικρό μπαούλο και βγάζει από μέσα με προσοχή τις μαριονέτες/ήρωες του έργου “**Fantoccini**”, στο οποίο θα επικεντρώσει την τοποθέτησή της. Η εισήγηση παρουσιάζεται χρησιμοποιώντας τις τεχνικές της δραματοποίησης για να κεντρισθεί το ενδιαφέρον του κοινού)

Εισηγήτρια: Καλημέρα σας! Εγώ είμαι ένας **master puppetier**, ένας άνθρωπος που χρησιμοποιεί τις μαριονέτες του για να παρουσιάζει διάφορα έργα. Οι ήρωές μου αποκτούν φωνή όταν εγώ θέλω, κινούνται όπως εγώ το υπαγορεύω, υπάρχουν όποτε εγώ αποφασίσω. Αφήστε με όμως να τους παρουσιάσω. Αυτός (δείχνοντας μια από τις μαριονέτες) είναι ο αναζητητής **Pulcinelo**. Ονειροπόλος και ουτοπιστής με μια αστείρευτη διάθεση να δώσει απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα, όπως: Τι είναι αγάπη; Τι είναι ελευθερία; Τι υπάρχει στον έξω κόσμο πέρα από την κλειδαρότρυπα του μπαούλου; Αυτός είναι ο κακός **Vallardi**. Ο **Vallardi** είναι ο συμβιβασμένος πραγματιστής κάθε κοινωνικού συστήματος που όχι μόνο χλευάζει και ανατρέπει κάθε προσπάθεια του **Pulcinelo** να βρει απαντήσεις στα ερωτήματά του, αλλά προσπαθεί και να καταστρέψει τη σχέση του με την πανέμορφη **Judina**. Η **Judina**, μια εκπληκτική μπαλαρίνα, που σκέπτεται και δρα πολύ επιπόλαια, ενδιαφέρεται μόνο για την εξάσκησή της και για το κομμάτι της μουσικής που έχει επιλέξει να χορέψει. Ο **Vallardi** караδοκει να την αποπλανήσει και ο ονειροπόλος **Pulcinelo** προσπαθεί να τη “σώσει” πείθοντάς την να “βγουν” μαζί από το μπαούλο του αφέντη σε αναζήτηση της ελευθερίας. Η **Madam Nicolini** μια σκεπτικίστρια μοδίστρα ράβει και με παράλληλο λόγο παρεμβαίνει στις συζητήσεις και τις αποφάσεις των άλλων. Ο τελευταίος ήρωας, ο κλόουν **Nameless**, αναζητεί την ταυτότητά του μέσα από ένα όνομα και μέσα σε αγωνιώδεις προσπάθειες, αναφωνεί:

A name, a name I must find a name.

Ένα όνομα, ένα όνομα. Πρέπει να βρω ένα όνομα

Το άξιο λόγου με τους ήρωες της ιστορίας μας είναι ότι, ενώ όλοι βρίσκονται κλεισμένοι στο ίδιο μπαούλο, δεν επικοινωνούν και ο καθένας, όπως συμβαίνει σε πολλούς μικροπυρήνες κάθε κοινωνικού συστήματος, χαράζει μια μοναχική πορεία και ένα παράλληλο μονόλογο που δε συναντά ποτέ το μονόλογο του συνομιλητή του.

^{*} Η θεατρική πράξη στα γλωσσικά μαθήματα είναι ο γενικός τίτλος του εργαστηρίου που συντόνισε η *Αγλαΐα Γαλανοπούλου* με τη συμπαράσταση των εκπαιδευτικών *Μαριλένα Γύπαρη, Ζωηλιάννα Μαντά, Δήμητρα Μπαμπάκου, Άννα Μαρτίνου, Χρυσάνθη Σιώπα, Μερόπη Σάββα και Ελένη Λαμπρονίκου*. Οι σημειώσεις των άλλων εμψυχωτών του εργαστηρίου κατατίθενται χωριστά στο βιβλίο αυτό.

Η δραματοποίηση του έργου αυτού έδωσε την αφορμή σε μαθητές και εκπαιδευτικό να ψάξουν μαζί απαντήσεις, επειδή στα τεράστια ζητήματα που έβαζε δε θα μπορούσε να δώσει απάντηση ούτε και η ίδια η εμπυχώτρια της ομάδας. Τα παιδιά της ομάδας σύντομα ξεπέρασαν ακόμη και τις προθέσεις του συγγραφέα και στις μεταξύ μας ατελείωτες συζητήσεις, έθεταν ερωτήματα όπως:

Ποιος είναι **τελικά** ο αφέντης;

Ποιος είναι ορισμός της προσωπικής, της κοινωνικής ή της όποιας ελευθερίας;

Το **“Fantoccini”** μας έδωσε την ευκαιρία να αναβαθμίσουμε τις σχέσεις εκπαιδευτικού-εκπαιδευομένων με εργαλείο και στόχο την εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας (Dorothy Heathcote) και να ψάξουμε μαζί απαντήσεις σε καίρια ζητήματα που ταλάνιζαν εκείνη την εποχή τον εκπαιδευτικό χώρο και τον κοινωνικό περίγυρο.

Στη δική μας εκδοχή του έργου τα παιδιά της ομάδας αποφάσισαν ότι ο ιδεολόγος **Pulcinelo** δε μπορεί να ταυτιστεί με τον αφέντη, όπως έγινε με τις άλλες μαριονέτες που στην τελική σκηνή μιλούν με τη φωνή του. Ο “δικός” τους **Pulcinelo** αποφασίζει μια ηρωική έξοδο που του κόβει το νήμα της ελεγχόμενης ζωής του μπαούλου, του δίνει όμως την ικανοποίηση ότι κατάκτησε τη δική του μορφή ελευθερίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Την εισήγηση συνόδευσε βιντεοσκοπημένο υλικό, προγράμματα και αφίσες από την παράσταση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Οι μαθητές/τριες που δραματοποίησαν το **“Fantoccini”** είναι όλοι νέοι επιστήμονες, μεταπτυχιακοί φοιτητές, σε διάφορες σχολές. Ο κακός **Vallardi**, και τότε Πρόεδρος του 15μελούς μαθητικού συμβουλίου, έγινε ναυτικός και αναζητά τη δική του ελευθερία στις θάλασσες του κόσμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Η εμπυχώτριά τους, Άννα Μαρτίνου θα θυμάται πάντα, ότι, όταν ζήτησε από τα παιδιά να ταυτιστούν με ένα από τους ήρωες του έργου και να ταυτίσουν και την ίδια με όποιον κατά την κρίση τους της ταίριαζε περισσότερο, την ξάφνιασαν ευχάριστα λέγοντάς της ότι μοιάζει με τον ονειροπόλο **Pulcinelo**.

Βιβλιογραφία

(Από τον κατάλογο του Offstage Theatre Bookshop στο Λονδίνο)

Heathcote Dorothy: *“Drama as a learning medium”*

Spaventa, L (Ed) *“Towards the creative teaching of English”*

Αθήνα 16/12/2000

Άννα Μαρτίνου